

KISÉRŐSZÖVEG

**a párt-
irányítás
és a pártélet
kérdései**

**DIAKÉP-
SOROZATHOZ**

KISÉRŐSZÖVEG

**a párt-
irányítás
és a pártélet
kérdései**

**DIAKÉP-
SOROZATHOZ**

2. változatlan kiadás

KOSSUTH KÖNYVKIADÓ / 1978

A diaképsorozatot összeállította és a kísérőszöveget írta
Szenes Iván

A grafikai munkát készítette
Kun Gábor

Szerkesztette
Bonta Miklós

A borítót tervezte
Sebestyén Gyula

Készült a Magyar Diafilmgyártó Vállalatnál 1977-ben

BEVEZETÉS

A pártirányítás és a pártélet kérdéseit tárgyaló tanfolyam tematikája felöleli — a pártról szóló marxi-lenini tanítások főbb elvi kérdéseit, pártunk legfontosabb történelmi tapasztalatait, a XI. pártkongresszus, valamint a Központi Bizottság és a Politikai Bizottság újabb határozatainak helyzetértékelését a pártélet fejlesztésére, a pártirányítás színvonalának emelésére.

E határozatok helyzetelemzésének megfelelően, e tanfolyamon kiemelten foglalkozunk a párt vezető szerepének megvalósulásával, a párt egységével, a párt összetételének javításával, a párt és a tömegek kapcsolatának erősítésével, a párthatározatok végrehajtásának ellenőrzésével, a kádermunkával — mindezzel elsősorban az alapszervezetek szintjén. E sorozattal gyakorlati segítséget kívánunk nyújtani az alapszervezetek munkájának megjavításához.

Diaképsorozatunk a tananyaghoz kapcsolódva tárgyalja a pártirányítás és a pártélet elvi és gyakorlati kérdéseit. Az egyes témák kifejtésénél és vitájánál a propagandistának törekednie kell arra, hogy az anyag feldolgozása során biztosítsa az elvi alapok megértését, érveljen és bizonyítson, és így ösztönözze hallgatóit a cselekvésre.

A diasorozat sémákat, fogalom meghatározó és rendszerező ábrákat, összefoglaló táblázatokat tartalmaz. Az ábrák segítségével a hallgatók aktivitása növelhető. A vizuális szemléltetési mód a valóság sokoldalú összefüggéseinek mélyebb áttekintéséhez járul hozzá. Az így elsajátított ismeretek jobban rögződnek és később is könnyebben felidézhetők.

A propagandista számára ez a diasorozat csupán módszertani segédanyag; nem célja, hogy saját mondanivalója előadásában korlátozza. Egyúttal — viszont — alaposabb felkészültséget kíván a propagandistától, akinek figyelembe kell vennie a helyi sajtóosságokat, s a hallgatók előzetes tanulmányait.

A vetített képek felhasználása sokféle lehet. Alkalmazhatók táblai vázlatok elkészítésére éppúgy, mint az ismeretek rendszerezésére, egy-egy kérdés alaposabb elemzésére. Levetíthetők az ábrák egyfolytában: összefoglalás-ként, vagy a tanév elején a tananyag előzetes áttekintéseként.

x

Az ASPECTOMAT J-24/B nagy fényerejű vetítógéppel — nappali világítás mellett — a tanterem falán is jó minőségű képet kaphatunk. A vetített kép élessége gyöngyvászon vagy DIAFLEX-vetítőernyő felhasználásával, illetve a vetítőhelyiség részbeni vagy teljes elsötétítésével jelentősen megjavítható.

KISÉRŐSZÖVEG

1. A marxista párt lenini ismérvei

Rendszerező ábra

A kommunista pártok léte a munkásosztályhoz kötődik, osztálytartalukat tekintve a munkásosztály pártjai. A történelmi haladás során a társadalomban végbemenő változásokkal összhangban a munkásosztály élcsapatává és tömegpártjává, a fejlett szocializmus szakaszában pedig — osztálylényegük fenntartásával — fokozatosan az egész nép marxista—leninista élcsapatává válnak.

2. A párt vezető szerepének alapvető ismérvei

Rendszerező ábra

„Évtizedek és a legutóbbi négy év tapasztalatai is bebizonyították, hogy szocialista fejlődésünk elengedhetetlen feltétele a párt vezető szerepének következetes érvényesítése.” (Az MSZMP KB XI. kongresszusi beszámolójából.) A szocialista építés folyamán a vezető szerep érvényesülése feltételeinek konkrét formáit és módszereit a belső és külső körülmények, az időszerű feladatok határozzák meg.

3. A pártegység összetevői

Rendszerező ábra

A párt egysége a munkásosztály győzelmének elengedhetetlen feltétele. A hatalmon levő osztály pártjának egysége a legközvetlenebbül érinti a politikai hatalom és a szocialista viszonyok sorsát. A pártegység alapvető elemei között olyan feltételezettségi viszony és kölcsönhatás érvényesül, hogy csak együttes megőrzésük, állandó megújításuk esetén érvényesül és fejlődik a párt tényleges egysége.

4. A demokratikus centralizmus

Rendszerező ábra

A demokratikus centralizmus a párt szervezeti felépítésének, működésének alapelve, ugyanakkor a marxista-leninista párt fejlődésének egyik általános törvényszerűsége. „Pártunk a demokratikus centralizmus alapján működik: a felsőbb pártszervek valóban irányítanak, az alsóbb pártszervek önállóan, megfelelő hatáskörrel dolgoznak, a párt élete demokratikus légkörben és demokratikus keretek között folyik.” (Az MSZMP KB XI. kongresszusi beszámolójából.)

5. A párt taglétszámának alakulása (MKP – MDP – MSZMP, 1945–1975) (1000 fő)

Grafikon

A párttagság számának növelését mindig alá kell rendelni a párt szociális összetételének, erkölcsi-politikai színvonalának.

6. Az aktív keresők megoszlása, 1975. január 1-én (százalékban)

Osziopdiagram

A tulajdonviszonyok szocialista átalakítása mellett a magyar társadalom struktúráját közvetlenül befolyásoló dinamikus tényező: a termelőerők fejlődése, végső soron a szocialista iparosítás volt. A munkásosztály létszámának és népességen belüli arányának gyors növekedése eredményezte az egész társadalom átrétegződését.

7. **A párttagság megoszlása, 1975. január 1-én (százalékban)**

Oszlopdiaagram

Az MSZMP marxista—leninista szövetségi politikájában tekintettel van minden dolgozó réteg társadalmi helyzetére, törekvéseire, sajátos érdekeire. Minél kedvezőbb a párton belül a munkások aránya, annál jobb politikájának társadalmi feltételei.

8. **A párthoz tartozás feltételei**

Rendszerező ábra

A párt szervezeti szabályzatában kijelöli azokat az alapvető magatartási normákat, amelyek garantálják, hogy a párttag nem csupán meggyőződését demonstrálja, hanem dolgozik és küzd is a párt céljaiért.

9. **A párt szervezeti felépítése**

Elvi vázlat

A párt szervezeti felépítését a demokratikus centralizmus elve szabályozza. Az alsóbb szintű pártszervezetek és pártszervek a felsőbb szintű pártszerveknek vannak alárendelve. A párt a területi-üzemi elv szerint épül fel.

10. **A pártkongresszus feladata**

Rendszerező ábra

A pártkongresszus a párt legfelsőbb szerve. Az MSZMP kongresszusa ötvenként ülészik.

11. **A pártbizottság feladata**

Rendszerező ábra

A pártbizottságok alapvető feladata a párt politikájának, határozatainak helyi végrehajtása, megszervezése, a sajátos körülményekhez igazodó politikai munka fejlesztése.

12. A pártalapszervezet feladata

Rendszerező ábra

Az alapszervezet a párttagság és a felsőbb pártszervek közötti kapcsolat nélkülözhetetlen láncszeme.

13. Az alapszervezet vezetőségének feladata

Rendszerező ábra

A pártmunka irányítására, az ügyek intézésére az alapszervezet taggyűlése ötévenként vezetőséget választ. A taggyűlések közötti időszakban a vezetőség képviseli az alapszervezetet. Fő feladata az alapszervezet munkájának szervezése, irányítása.

14. Az alapszervezeti vezetőség funkciói

Összefoglaló ábra

A vezetőség létszámát az irányító pártbizottság, illetve pártvezetőség állapítja meg. A vezetőség tagjai munkamegosztásban dolgoznak, lehetnek reszort nélküli tagjai is.

15. A munkaterv

Rendszerező ábra

A vezetőség a taggyűlés által jóváhagyott munkaterv szerint dolgozik. A munkaterv meghatározott időszakra — általában fél évre — megszabja a politikai tevékenység főbb céljait, és a konkrét tennivalókat.

16. A szervező munka fázisai

Rendszerező ábra

Az állami, gazdasági és társadalmi szervek vezetőinek és a párttagság egészének véleményét, segítségét, észrevételeit figyelembe véve a vezetőség kiválasztja a határozatot igénylő kérdéseket. Ezeket alapos előkészítés után vezetőségi ülés, majd taggyűlés elé terjeszti.

17. A pártalapszervezet legfőbb fóruma: a taggyűlés

Rendszerező ábra

A pártalapszervezet jogait és kötelességeit mindenekelőtt a taggyűlésen kell érvényesíteni. A taggyűlés a kommunisták nevelésének, eszmei, politikai és cselekvési egysége megteremtésének színtere.

18. A vezetőkkel szembeni követelmények

Rendszerező ábra

A vezetők kiválasztásának és megítélésének hármaskövetelménye a vezetés szintjének megfelelően differenciált. A szintkülönbség azonban nem változtat az alapelven: minden vezető beosztásnál mind a három követelménynek érvényesülni kell.

19. A szocialista társadalom politikai szervezetei

Rendszerező ábra

A proletárdiktatúra politikai mechanizmusa három fő pillérrre épül: a hatalmon levő munkásosztály forradalmi pártjára, a szocialista államra és a dolgozók tömegszervezeteire, tömegmozgalmaira, társadalmi szervezeteire.

20. A proletárdiktatúra mechanizmusa

Elvi vázlat

A proletárdiktatúra rendszere az állami és társadalmi szervezetek összessége. Vezető és irányító ereje a munkásosztály élcsapata, a kommunista párt.

21. A szakszervezetek szervezeti felépítése

Elvi vázlat

A szakszervezetek alapvető hivatása a dolgozók érdekeinek képviselése, és mozgósításuk a szocialista társadalom építésére. E kettős feladat elválaszthatatlan egységet alkot.

22. A KISZ szervezeti felépítése

Elvi vázlat

A KISZ egységes ifjúsági politikai tömegszervezet. A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetséget a párt közvetlenül irányítja. A párt határozatai kötelezőek a KISZ szerveire és szervezeteire.

23. Az állami és tömegszervezeti munka pártirányítása

Rendszerező ábra

„A párt eszmei, politikai irányításával gondoskodik arról, hogy a szocialista állam és szervei tevékenységében a munkásosztály célkitűzései megvalósuljanak” (Az MSZMP KB XI. kongresszusi beszámolójából).

A párt eszmeileg-politikailag irányítja a társadalmi szervezeteket, aktívan segíti rendeltetészerű működésüket, tiszteletben tartva önállóságukat.

24. A szocialista demokrácia főbb területei

Rendszerező ábra

A szocialista demokrácia segíti a dolgozók kezdeményező képességének kibontakozását az egyéni felelősség növelését az adott munkahelyen és a társadalmi élet egyéb területein.

25. A politikai oktatásban résztvevők száma (1976–1977)

Táblázat

A propagandamunka fő feladata a marxista világnézet terjesztése. Formái, módszerei a szükségleteknek megfelelően fejlődnek.

26. A politikai oktatás folyamata

Elvi vázlat

A politikai propagandamunka fő területei: felső-, középszintű kádereképzés és a pártoktatás tömegtanfolyamai.

27. Az agitáció formái

Rendszerező ábra

Az agitációs munkát minden szinten a párt irányítja és koordinálja.

28. Az agitáció helye az alapszervezet életében

Rendszerező ábra

Az agitációs munka szervezésének és irányításának legfőbb bázisa a pártalapszervezet. A párttagság itt van legközvetlenebb kapcsolatban a pártonkívüliekkel. Itt lehet megvalósítani azt a fontos elvet, hogy minden párttag agitáljon.

29. A csoportos agitáció módszerei

Rendszerező ábra

A csoportos agitáció akkor eredményes, ha nem túl sok a résztvevő, az előadó jól ismeri az adott üzemet, termelőszövetkezetet, intézményt, valamint az ott dolgozók problémáit; és ha politikailag is jól tájékozott.

Felelős kiadó a Kossuth Könyvkiadó igazgatója
781082– Kossuth Könyvkiadó Sokszorosító Üzeme

